

ни в кріслі лікаря-стоматолога внаслідок різних подразнюючих чинників (світло, звук наконечника)) (рис. 2).

При поєднанні кольорів № 1 і 3 (синього і червоного) в одній функціональній групі підкреслюється сприятливий баланс залежності від середовища і суб'єктивної спрямованості (синій колір) і автономності, спрямованості «зовні» (червоний колір) (сприятливе ставлення до лікування як дитини, так і її батьків).

Поєднання зеленого і жовтого кольорів (№ 2 і 4) розглядається як протиставлення суб'єктивного прагнення «всередину», автономності, упертості прагненню «зовні» (не бажання дитини проводити будь які медичні маніпуляції та наполегливому ставленню батьків щодо втручання).

Результати. Нами було протестовано 127 дітей, у віці 4-6 років, що навчаються на базі дитячих дошкільних навчальних закладів м.Ужгорода та Ужгородського району.

Згідно результатів аналізу бажаним психоемоційним станом дитини найбільша кількість дітей (32) приймають рішення самостійно та активно приймають участь у лікувальному процесі. Найменша кількість дітей (9) мають сприятливу залежність від середовища і суб'єктивної спрямованості і автономності.

Висновки. На сьогоднішній день тест Люшера входить до трійки найбільш точних психологічних тестів, його застосовують психологи, практикуючі лікарі-психотерапевти та значною мірою його можна використовувати в практиці дитячого лікаря-стоматолога, для виявлення емоційного напруження та психологічного стану дитини щодо майбутніх стоматологічних втручання, та можливість своєчасно скорегувати поведінку дитини для успішного її лікування.

REFERENCES

1. **Lakosina N.D.** Medical psychology 2015; 21-43.
2. **Sergeyev I.I., Pankova O.F.** Clinical psychology 2015; 11-15.
3. **Vitenko I.S.** Medical psychology 2017; 57-83.
4. **Kosheleva A.D.** Emotional development of preschool children 2015; 35-56.
5. **Nikonova O.A.** Luscher-Color-Diagnostic 2015; 120-126.

Надійшла 09.04.18

УДК 378.126

**О. В. Денга, д. мед. н., К. С. Шуміліна, к. мед. н.,
І. С. Папировнік, Дієва Т. В., д. мед. н.**

Одеський Національний Медичний Університет

ПРИНЦИПИ Й МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ-МЕДИКАМ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ, ТА ФОРМИ ЙОГО ОРГАНІЗАЦІЇ

Отримані результати свідчать про те, що для ефективного навчання студентів медиків, які навчаються англійською мовою, необхідний диференційований, дидактично обґрунтований, індивідуальний підхід до вибору методу та форми подання інформації, завдяки якому підвищується рівень успішності та професіоналізму випускників Одеського Національного Медичного Університету.

Ключові слова: методи дидактики, викладання англійською мовою, студенти-медики.

**О. В. Денга, Е. С. Шуміліна,
І. С. Папировнік, Дієва Т. В.**

Одесский Национальный Медицинский Университет

ПРИНЦИПЫ И МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ-МЕДИКОВ, ОБУЧАЮЩИХСЯ НА АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ, И ФОРМЫ ЕГО ОРГАНИЗАЦИИ

Полученные результаты свидетельствуют о том, что для эффективного обучения студентов-медиков, обучающихся на английском языке, необходим дифференцированный, дидактически обоснованный, индивидуальный подход к выбору метода и формы представления информации, благодаря которому повышается уровень успешности и профессионализма выпускников Одесского Национального Медицинского Университета.

Ключевые слова: методы дидактики, преподавание на английском языке, студенты-медики.

**О. V. Denga, K. S. Shumilina, I. S. Papirovnik,
T. V. Djeva**

Odessa National Medical University

PRINCIPLES AND METHODS OF LECTURING FOR FOREIGN MEDICAL STUDENTS STUDYING IN ENGLISH LANGUAGE, AND FORMS OF ITS ORGANIZATION

ABSTRACT

The lecturing for foreign medical students in English requires not only a high level of professionalism of a doctor-lecturer, but also advanced knowledge of a foreign language, psychology of interpersonal relations, as well as the culture of the community of foreign citizens.

The motivation of pursuing one or another didactic principle in lecturing for the medical students also follows from the standpoint of philosophy, deontology and medical ethics.

The aim of this study was to identify general and individual principles, forms and teaching methods for foreign medical students studying in English language.

Materials and methods. We used a differentiated approach to the lecturing for each group of students due to their ability to perceive new information. We evaluated the effectiveness of integrating the new information into the overall theoretical and practical skills and abilities of students.

Results. Conclusions. The depth and accuracy of the reflection of the principles and regularities of the learning process is determined by the results of the examination of the final level of knowledge of students. True success is based on a conscious learning. The expediency of observing the above principles is updated from the standpoint of the analysis and evaluation of the qualifications of dental specialists graduated from the Odessa National Medical University during the state examination.

Key words: methods of didactics, lecturing in English, medical students.

У народі здавна побутує справедлива думка, що навчання не така вже й проста справа («Нема науки без муки»). Його не можна звести до простої передачі знань, якими володіє викладач, тим, хто цих знань не має. Більше того, навчання студентів-медиків-іноземців англійською мовою вимагає не тільки високого рівня професіоналізму лікаря-викладача, але й поглиблених знань іноземної мови, психології міжособистісних відносин, а також культури суспільства громадян іноземних країн. Мотивація доцільності додержання того чи іншого дидактичного принципу для студентів-медиків впливає також з позиції філософії, деонтології та лікарської етики.

Мета даного дослідження. Визначення загальних та індивідуальних принципів, форм та методів викладання іноземним студентам-медикам англійською мовою з наміром поглиблення знань студентів та поліпшення якості навчання, а також покращення рівня результатів ліцензійних іспитів КРОК-1 та КРОК-2 у Одеському Національному Медичному Університеті.

Матеріали та методи. Нами використовувалася диференційований підхід до навчання кожної групи студентів, обумовлений їхнім обсягом підготовки на попередніх циклах, ступенем володіння базовою інформацією, рівнем англійської мови, а також здатності сприймати нову інформацію в залежності від об'єму цієї інформації, її ступеня складності, форми подачі інформації. Ми оцінювали ефективність інтегрування нової інформації у загальний обсяг теоретично-практичних навичок та вмій студентів.

Результати та їх обговорення. На підставі аналізу базового рівня знань студентів та їхньої компетенції під час навчального процесу використовувалися наступні форми взаємодії та дидактичні принципи, за допомогою яких розширювався та поглиблювався зміст навчання:

- мотивація – початковий, проміжний та кінцевий контроль;

- природовідповідальність – проведення навчання з урахуванням схильності й податливості до навчання в залежності від його форми (лекції-презентації, наочні посібники, фантомні демонстрації, заповнення медичної документації, обговорення теоритичної інформації у формі питання-відповідь, безпосередня присутність при лікуванні пацієнтів з наступним детальним обговоренням клінічної ситуації та можливих варіантів її вирішення);

- філософія сенсуалізму та наочності – шляхом надання студентам можливості самостійної роботи з клінічними випадками, проведення діагностики та диференціальної діагностики, аналізу рентгенологічних досліджень, складання плану надання медичної допомоги пацієнтові та безпосередньої роботи з пацієнтом під наглядом та контролем лікаря-викладача;

- логіка – через збудження свідомості й активності думки шляхом розбору клінічних випадків та їх обговорення;

- оптимізм і сила навчання – надання студенту можливості лікувати своїх друзів та родичів, таким чином заохочуючи до навчання;

- науковість, доступність, актуальність, достовірність і правдивість – об'єктивне висвітлення та відображення найновітнішої інформації, яка базується на даних сучасної англійської літератури, модерних наукових публікацій, міжнародних майстер-класів та конгресів у різних країнах світу;

- системність – відповідність кожної теми тематичного плану навчальної програми параграфу або розділу спеціальної літератури для полегшення та більшої ефективності самостійної роботи студента;

- виховання – дотримання принципів лікарської етики та деонтології, правил відносин лікар-лікар, лікар-пацієнт;

- становлення особистості спеціаліста – формування клінічного розуму й світогляду, пам'яті, уваги, мовлення і мислення, уваги й спостережливості, пізнавальних і творчих здібностей та інтересів лікаря;

- спонукування до інтелектуальної праці – кидати виклик аудиторії хитромудрими питаннями, які розпалюють напружене мислення та гарячі дискусії під час заняття;

- засвоєння знань, формування вмінь і навичок – робота на фантомах та штучних зубах;
 - раціональна організація навчання – само-навчання, навчання «ланцюжком» (Знаєш і вмієш сам – навчи цього іншого), наставництво;
 - розвиток й удосконалення – постійне підвищення педагогічного, лікарського та мовного професійного рівня викладача, що надає можливість результативно й переконливо утримувати увагу студента під час заняття.

Так само, як ми навчаємо наших студентів, що лікування будь-якого захворювання має бути комплексним або мультидисциплінарним, у навчальному процесі ми використовуємо різноманітні скомплектовані способи педагогічних дій, за допомогою яких досягається засвоєння знань, умінь і навичок, а також розвиток пізнавальних і творчих здібностей майбутнього лікаря. Особливість навчання медичних працівників пов'язана з високою відповідальністю викладача за результати лікування, життя і добробут їхніх майбутніх пацієнтів.

Висновки. Глибина і точність відображення принципів і закономірностей процесу навчання визначається результатами перевірки кінцевого рівня знань студентів. Справжній успіх ґрунтується на усвідомленому навчанні. Доцільність додержання вищезгаданих принципів актуалізована з позицій аналізу та оцінювання кваліфікації спеціалістів-стоматологів випускників Одеського національного Медичного Університету під час державного іспиту.

Список літератури

1. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / [Курлянд З.Н., Хмелюк Р.І., Семенова А.В. та ін.]; За ред. З.Н.Курлянд. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 495 с.
2. Педагогіка вищої школи / [Андрущенко В.П., Бех І.Д., Волощук І.С. та ін.]; за ред. В.Г. Кременя, В.П. Андрущенко, В.І. Лугового. – К.: Педагогічна думка. – 2009. – 256 с.
3. Олійник Ю.І. Інформаційна культура особистості – актуальна освітня проблема / Олійник Ю.І. // Педагогічні науки: збірник наукових праць. – Вип. 63. – Херсон: ХДУ, 2013. – С. 187-193.
4. Кремень В.Г. До інноваційної освіти: контекст модернізації НАПН України / В.Г.Кремень // Рідна школа. – 2014. – № 4-5. – С. 3-6.
5. Кириленко К.М. Інтеграційні процеси в сучасному природничо-науковому і науково-гуманітарному знанні та шляхи їх відображення у змісті університетської освіти / К.М. Кириленко // Рідна школа. – 2014. – № 4-5. – С. 41-46.

REFERENCES

1. Kurllyand Z.N., Hmelyuk R.I., Semenova A.V. ta in.; za red. Kurllyand Z.N. *Pedagogika vyschoyi shkoly* [Higher School Pedagogy]: Train- ing. Guidance. – 3-iyе vyd., pererob. I dop. K.: Znamya; 2007:495.
2. Andruschenko V.P., Beh I.D., Voloschuk I.S. ta in.; za red. Kremenyu V.H., Andruschenka V.P., Luhovoho V.I. *Pedagogika vyschoyi shkoly* [Higher School Pedagogy]. K.: Pedagogichna dumka; 2009:256.
3. Oliyuyk Y. Informatsiyна kultura osobystosti – aktualna osvitnya problema [Personal Information Culture - urgent educational problem]. *Pedagogichni nauky: Zbirnyk naukovykh prats*. Vyp. 63. – Kherson: KhDU; 2013:187-193.

4. Kremen V.G. By innovative education: the context of modernization NAPS Ukraine. *Ridna Shkola*. 2014;4- 5: 3-6.

5. Kyrylenko K.M. Integration of modern science and scientific Humanities and ways to display them in the content of university education. *Ridna Shkola*. 2014;4-5:41-46.

Надійшла 18.04.18

УДК 616.311.-2-002.153-085

**В. А. Лабунець, д. мед. н., Т. В. Дієва, д. мед. н.,
 В. В. Лепський, к. мед. н.,
 О. В. Лабунець, к. мед. н., Е. В. Дієв, к. мед. н.,
 В. В. Лепський, к. мед. н.**

Державна установа «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії Національної академії медичних наук України»

ОБҐРУНТУВАННЯ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ВВЕДЕННЯ У ПРАКТИЧНУ ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ НОВОЇ СИСТЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ВЕЛИЧИН ВИРОБНИЧОГО ПЛАНУ ЗУБНИХ ТЕХНІКІВ

На підставі даних структури й об'єму основних видів зубних протезів, умовних одиниць трудомісткості зубних техніків на їх виготовлення та у зв'язку із офіційно зміненою МОЗ України тривалістю робочого тижня даних спеціалістів (33 години), проведено перерахунок величини їх виробничого плану на 1 місяць, загальна величина якого становить 136,6 УОТ. Пропонована керівникам стоматологічних установ, ортопедичних підрозділів і зуботехнічних лабораторій, при оцінці його виконання і начисленні їм заробітної платні, потрібно виходити не з 168 УОТ, як було раніше, а з 136, 6 УОТ за 1 місяць, чи 6,6 УОТ на протя́зі одного робочого дня.

Ключові слова: зубні техніки, умовні одиниці труда, величина виробничого плану, тривалість робочого тижня, дня.

**В. А. Лабунець, Т. В. Дієва, В. В. Лепський,
 О. В. Лабунець, Е. В. Дієв, В. В. Лепський**

Государственное учреждение «Институт стоматологии и челюстно-лицевой хирургии Национальной академии медицинских наук Украины»

ОБОСНОВАНИЕ И НЕОБХОДИМОСТЬ ВВЕДЕНИЯ В ПРАКТИЧНОЕ ЗДРАВООХРАНЕНИЕ УКРАИНЫ НОВОЙ СИСТЕМЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ ВЕЛИЧИНЫ ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ПЛАНА ЗУБНЫХ ТЕХНИКОВ

© Лабунець В. А., Дієва Т. В., Лепський В. В., Лабунець О. В., Дієв Е. В., Лепський В. В., 2018.